

Historyczne widoki i plany Krakowa - Widok 16

2010-07-19

WIDOK KRAKOWA OD PÓŁNOCNEGO ZACHODU - II POŁ. XIX W.

Jeden z nielicznych widoków z opisem w języku polskim, powstały w II połowie XIX w., w pracowni litograficznej M. Salby w Krakowie. Jest kolejną przeróbką widoku M. Meriana z 1619 r. (w nazwie panoramy błędne datowanie wydania pierwowzoru). Interesujące są dwa obiekty na Kleparzu. Z lewej strony, na Prądniku Białym, widoczny renesansowy dwór obronny, zwieńczony attyką z blankami - letnia rezydencja biskupów krakowskich, zbudowana za biskupa Samuela Maciejowskiego w 1547 r. Było to miejsce spotkań humanistów, m.in. Jana Kochanowskiego, Mikołaja Reja, Szymona Szymonowica, upamiętnione w "Dworzaninie polskim" Łukasza Górnickiego. Obecnie, po wielokrotnych zniszczeniach i przebudowach, mieści się tu założone w 1974 r. Centrum Kultury "Dworek Białoprądnicki". Na lewo od grupy kościołów na Kleparzu również renesansowy dwór Motelupich "Na Szlaku". Kupiecko-bankierska rodzina Montelupi wywodząca się z miasteczka Motelupo k. Florencji, przybyła w połowie XVI w. do Kleparza (zwanego wcześniej Florencją...). Sebastian prowadził sprawy finansowe Zygmunta III Wazy, od 1618 r. był burgrabią Zamku Królewskiego na Wawelu. Karol, od 1632 r. dożywotni dyrektor poczty polskiej, w 1639 r. sprzedał dwór jezuitom, później właścicielami zostali Tarnowscy. Od 1950 do 1999 r. mieściła się tam najstarsza, powstała w 1927 r., regionalna rozgłośnia Polskiego Radia - Radio Kraków. A rodzina Montelupi już w XVII w. spolonizowała się, przyjmując odpowiednik pierwotnego nazwiska, czyli Wilczogórcy, herbu Montelupi. Nazwa wytyczonej w latach 1888-1890 ulicy Montelupich wywodzi się od dawnego folwarku Montelupiowskiego, w XVI w. należącego do tej rodziny.

Reprodukcja ze zbiorów Archiwum Państwowego w Krakowie.

[Powrót](#)